

A JÖVŐTERVEZÉS ELVISELHETETLEN KÖNNYŰSÉGE - A LAM ALAPÍTVÁNY ÉVTIZEDEI

**KLÁRIK ATTILA –
2019. november 15.**

Afrománia - 1989-1991

- Az illyefalvi LAM Alapítvány a történelmi Székelyföld és Barcaság területén található magán mezőgazdaság, illetve kis- és középvállalkozások megsegítésére létrehozott civil szervezet.
- 1992-ben alakult, a HEKS (Svájci Protestáns Segélyszervezetek Szövetsége) és a DEZA (Svájci Állami Fejlesztési és Együttműködési Ügynökség) segítségével által.

Hilfswerk der Evangelischen Kirchen der Schweiz

HEKS

Organizația de Intrajutorare a Bisericilor Evanghelice din Elveția
A Svájci Evangéliumi Egyházak Segélyszervezete

Kató Béla és Flavio Cotti - svájci külügyminiszter

Landwirtschaft - Agricultură - Mezőgazdaság

- Alapító, elnök: Ft. Kató Béla
- Integrált vidékfejlesztési stratégia
- 3 fő pilléren nyugvó tevékenység:
 1. A felnőttképzés és az élethosszig tartó tanulás (Elméleti és gyakorlati képzés)
 2. Hitelfolyósítás (tőke)
 3. Szaktanácsadás és pályázatírás (Folyamatos segítségnyújtás)

Landwirtschaft

- *Szellemi tőke*
- Felnőtt- és szakképzés
- Elméleti oktatás - belföldi és külföldi gyakorlat

Agricultură

- *Anyagi tőke*
- Kedvezményes és személyre szabott hitellehetőség

Mezőgazdaság

- *Gyakorlati tőke*
- Folyamatos szaktanácsadás
- Régiófejlesztő projektek
- Szakmai műhelyek

1. Pillér - A felnőttképzés és az élethosszig tartó tanulás (129/2000-es számú Kormányhatározat)

► Akkreditált (OKJ-s) tanfolyamok szervezése

- Vadgazda (720)
- Állattenyésztési dolgozó (360)
- Növénytermesztési dolgozó (360)
- Agroturisztikai dolgozó (360)
- Gyümölcspálinka előállító (360)
- Virágkötő (360)
- Öko-gazda - ökológiai növénytermesztő (180)
- Kezdő vállalkozói ismeretek (40)

1. Pillér - A felnőttképzés és az élethosszig tartó tanulás (összesen több mint 11000 hallgató/résztevő)

- ▶ Tematikus tanfolyamok szervezése
 - ▶ Nők iskolája
 - ▶ Sajtókészítő tanfolyam
 - ▶ Különböző szakmai fórumok
 - ▶ Konferenciák, rendezvények
 - ▶ Műhelyek gazdáknak, vállalkozóknak
 - ▶ Kérésre szervezett rövid távú képzések
 - ▶ Iskolarendszerű-oktatás keretében szervezett képzések (TELLUS, délutáni oktatás, duális szakképzés...)

Nők iskolája

2. Pillér - Hitelfolyósítás

- A LAM Alapítvány 2005 decemberében 205.900 eurós alaptőkével létrehozta a LAM Mikrohitel Részvénytársaságot és a hiteltevékenységet áthelyezte ennek az intézménynek a hatáskörébe. Induláskor a részvénytársaság 2.377.454 eurós portfóliót vett át az alapítványtól, 543 aktív ügyféllel, 3 munkaponttal és 6 alkalmazottal.

2. Pillér - Hitelfolyósítás

- ▶ Ma a részvénytársaság több mint **11 millió eurós** hitelportfólióval, **1200 aktív hitellel**, a központi irodán kívül még **10 munkaponttal** (+Zilah, Szilágy m.), **26 alkalmazottal** és nem utolsósorban több mint **2 millió euró értékű saját tőkével** rendelkezik...
- ▶ 2018-ig: **62,5 millió USD** értékben kihelyezett hitel, **322 új vállalkozás**, **5209 vállalkozás-fejlesztés**, **90%-ban vidéki célcsoport**, a hitelportfólió **65%-ban mezőgazdasági célú hitelek**ből áll...

Bővebben a LAM Mikrohitel Részvénytársaság irodáiban, valamint a www.microcreditlam.ro honlapon.

3. Pillér - Szaktanácsadás

- ▶ Mezőgazdasági és vidékfejlesztési szaktanácsadás
- ▶ Pályázatírás és pályázati menedzsment kis- és középvállalkozások, magán gazdák és civil szervezetek számára (Nemzeti Vidékfejlesztési Terv 2014-2020)
- ▶ Tanácsadás vállalkozási formák létrehozására és működtetésére
- ▶ Gyakorlati segítségnyújtás a vállalkozások bejegyzése során

3. Pillér - Szaktanácsadás

- ▶ állattenyésztés és állategészségügy
- ▶ agrotechnika, növénytermesztés és növényvédelem
- ▶ mezőgazdasági parcellák és földterületek beazonosítása
- ▶ talajvizsgálat, laboratóriumi elemzés és tápanyag-ellátási szaktanácsadás
- ▶ megyei, regionális és országos programok.

- *1995 - saját tangazdaság (tejelő szarvasmarha farm, 150 állat), műhelyek, tantermek, könyvtár
- *1997 - Nők iskolája
- *2000 - saját tanműhely, Agrolimpuls (Svájc)
- *2003 - Bajor Parasztszövetség (BBV)
- *2004 - fordulat: akkreditált felnőttképzési tanfolyamok - az elsők között (3 szak)
- *2005 - Mikrohitel-törvény: LAM Mikrohitel Rt, Pannonforrás Hálózat, majd klaszter (2010)
- *2010 - 2 új akkreditált szak, amelyből egy ismét egyedi Erdélyben - szakképzett vadgazdálkodó (turisztikai idegenvezető)
- *2011 - új tevékenységek: képzőművészeti alkotótáborok, szociális (roma) programok, iskolai segédprogramok, környezetvédelmi és ökológiai programok, oktatási intézmények kertjeinek felújítása stb.

Székház, tangazdaság...

KLÁRIK ATTILA –
2019. november 15.

Népi hagyományok ápolása...

HEKS-LAM roma program

LAM 25

Alapítvány / Fundație / Foundation

LAM LandArt2 - alkotótábor

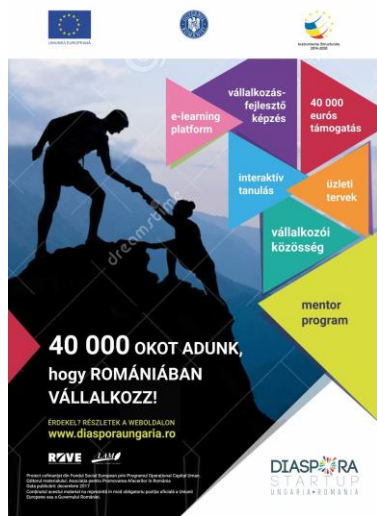
**KLÁRIK ATTILA –
2019. november 15.**

TELLUS-program

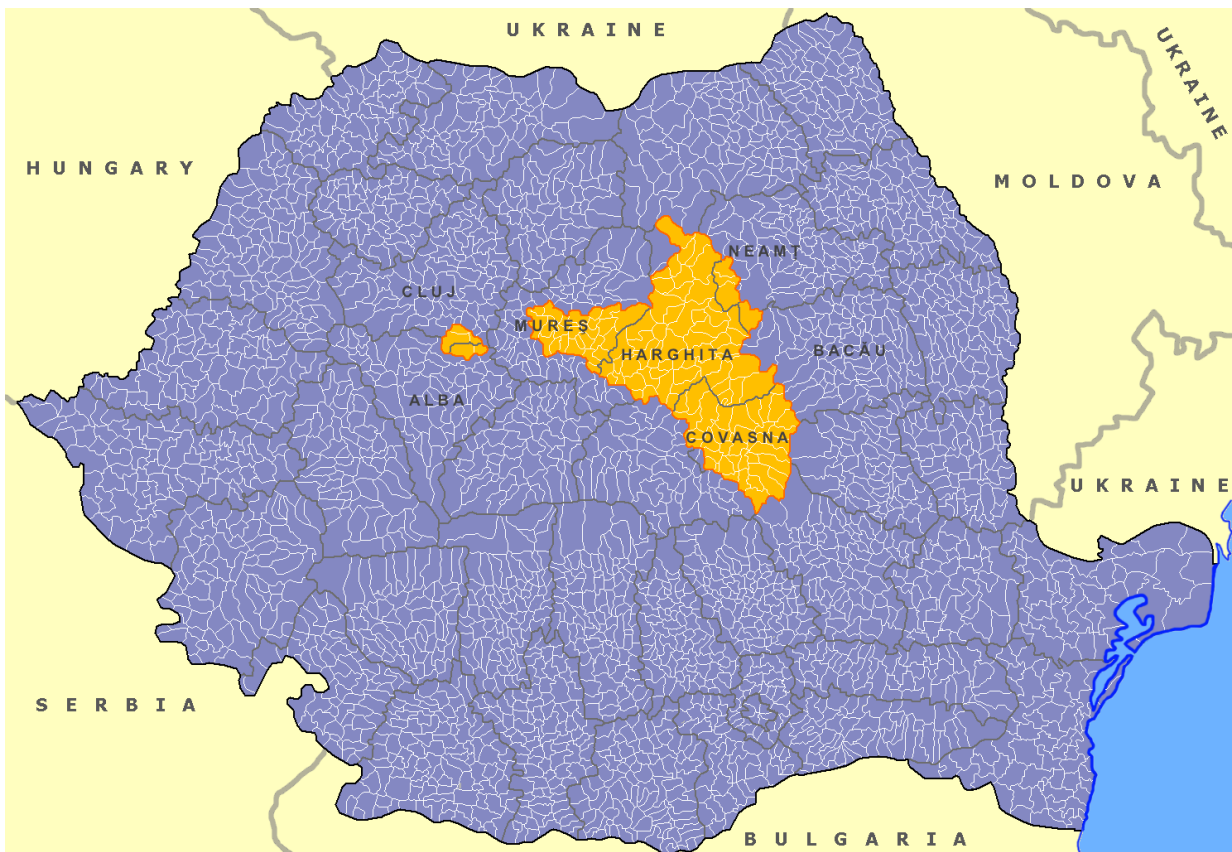

(1,28 millió euró)

Pályázat: célcsoportunkat azok a Magyarországon élő román állampolgárok képezik, akik Romániában szeretnének vállalkozni. A projektben **260 fővel** kezdjük a munkát, közülük választjuk ki - az üzleti tervek versenyének keretében - azt a **32 személyt**, aki a nyertes üzleti tervének megvalósításához szakmai és pénzügyi támogatást (legtöbb **40.000 euró** / vállalkozás) is kap.

- 10349 és 12000 km² között*
- 521044 vagy 810367 lakos*
- népsűrűség: 55,6 lakos/km²
- 71,72% (80,6%) magyar nemzetiségű*
- Európa medve-populációjának 40%-a Erdélyben, 30%-a Székelyföldön
- turizmus: több mint 5000 ásványvíz-forrás (40% RO), 3 nemzeti park, 43 természeti rezervátum, a gólyák 42%-a is itt él (RO), 530 kis kastély, udvarház és kúria, 50 gyógyító mofetta
- Szent Anna-tó Délkelet Európa egyetlen vulkanikus eredetű krátertava...

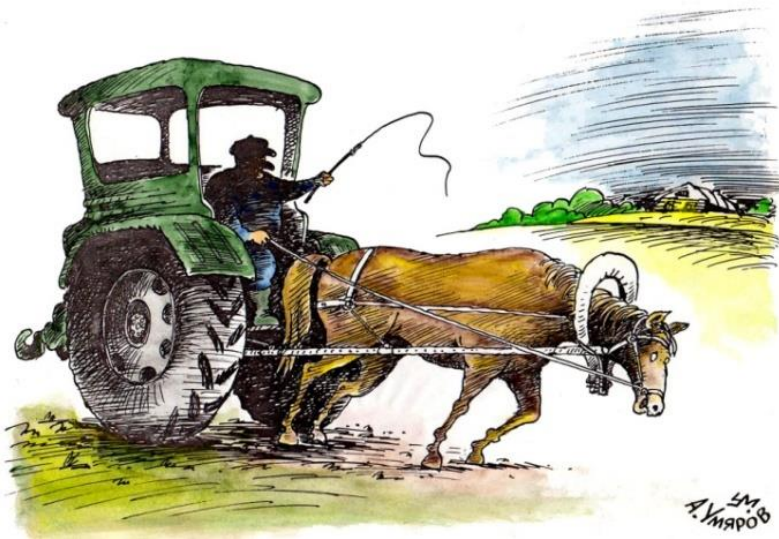
- a földterület megoszlása művelési áganként: szántó 23,5%, legelő 19,2%, kaszáló 15,4%, szőlős 0,2%, gyümölcsös 0,5%, erdő 33,1%, vízfelület 0,6%, egyéb 7,5%
- 679129 ha termőterület, és a romániai erdők 20%-a (640000 ha)
- legfontosabb termesztett növények: burgonya, búza, kukorica, rozs, árpa, cukorrépa.
- nyersanyag: só, vasérc és szén...
- ipar: könnyű-, élelmiszer- és feldolgozó ipar...
- kihívások: infrastruktúra, fejlesztések hiánya, a fiatal és szakképzett munkaerő elvándorlása...

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
GDP értéke (millió lej)	8 921	10 671	10 416	10 142	10 814	10 910	11 573	11 828	12 473	13 436	14 962
Arány az országos GDP-ből (%)	2,1%	2,0%	2,0%	1,9%	1,9%	1,8%	1,8%	1,8%	1,8%	1,8%	1,7%
Egy főre jutó GDP (euró)	5 006	5 533	4 724	4 665	4 950	4 694	5 029	5 127	5 426	5 823	6 414
Arány az egy főre jutó országos GDP átlagból (%)	81,3%	77,8%	77,5%	75,1%	75,2%	70,5%	69,7%	67,9%	67,1%	67,8%	67,1%

agROmánia

- ▶ túlélési mezőgazdaság – a gazdaságok mintegy 99,2%-át , magánszemély, természetes jogi személy, egyéni vállalkozó, családi vállalkozás működteti - 1. hely EU
- ▶ a gazdaságok alig 0,8%-a - nagyobb szervezeti tömörülés (egyesület, társulás stb.)
- ▶ a 0,8% - a területek 44,01 fölött rendelkezik, 190,84 ha átlaggal, míg a 99,2% - 55,99% fölött rendelkezik, 1,95 ha átlaggal (Országos Mezőgazdasági Lajstrom)!

Farm structure				
Holdings				
Total (No), of which:	2016	3 422 030	32.7%	of EU-28
UAA < 5 ha (%)	2016	91.8%	65.6%	in EU-28
Economic size < 4 000 €	2016	84.6%	55.7%	in EU-28
Holder < 35 years (%)	2016	3.1%	5.1%	in EU-28
Holder > 64 years (%)	2016	44.3%	32.8%	in EU-28
UAA per holding (ha)	2016	3.7	16.6	in EU-28
Labour force				
AWU (No)	2016	1 640 120	18.3%	of EU-28
Female farm holders (%)	2016	33.8%	30.8%	in EU-28
Male farm holders (%)	2016	66.2%	69.2%	in EU-28
Agriculture in % of total employment	2017	20.3%	3.9%	in EU-28

Size-class of aid (all direct payments)	Financial year 2017			
	Beneficiaries		Payments in EUR	
	x 1 000	% of total	x 1 000	% of total
< 0 €	0.19	0.02%	- 103	0.0%
≥ 0 and < 500 €	491.25	58.17%	145 350	8.6%
≥ 500 and < 1 250 €	221.09	26.18%	165 703	9.8%
≥ 1 250 and < 2 000 €	48.03	5.69%	75 468	4.5%
≥ 2 000 and < 5 000 €	42.40	5.02%	129 824	7.7%
≥ 5 000 and < 10 000 €	18.72	2.22%	132 252	7.8%
≥ 10 000 and < 20 000 €	10.59	1.25%	149 796	8.9%
≥ 20 000 and < 50 000 €	7.50	0.89%	231 789	13.7%
≥ 50 000 and < 100 000 €	2.66	0.32%	184 714	10.9%
≥ 100 000 and < 150 000 €	0.93	0.11%	112 952	6.7%
≥ 150 000 and < 200 000 €	0.41	0.05%	69 771	4.1%
≥ 200 000 and < 250 000 €	0.26	0.03%	56 666	3.4%
≥ 250 000 and < 300 000 €	0.14	0.02%	38 546	2.3%
≥ 300 000 and < 500 000 €	0.20	0.02%	74 668	4.4%
≥ 500 000 €	0.12	0.01%	122 942	7.3%
Total	844.48	100%	1 690 338	100%

**EuroStat

	Territory (km ²)	Population (persons)	GVA (Million EUR)	Employment (persons)
Year	2016	2018	2016	2017
Predominantly Rural Regions	161 667	10 436 306	56 368	4 673 000
Intermediate Regions	74 927	6 793 070	54 880	2 438 400
Predominantly Urban Regions	1 804	2 301 255	41 500	1 251 900
Total	238 398	19 530 631	152 747	8 363 300

Source: Eurostat.

Updated: June 2019

Eurostat

A magyar anyanyelvű népesség számának alakulása 2011 és 2031 között korcsoportok szerint (erdelystat.ro)

	2011	2016	2021	2026	2031	2011 / 2031 változás (%)
Teljes népesség	1 308 340	1 251 165	1 190 732	1 130 539	1 074 093	-18%
0-2 évesek	35 987	32 039	29 199	26 920	25 822	-28%
3-5 évesek	38 639	34 745	30 819	28 099	26 294	-32%
6-10 évesek	62 990	62 908	56 102	50 303	46 026	-27%
11-14 évesek	52 032	50 062	49 572	44 458	39 700	-24%
15-18 évesek	50 816	50 905	49 952	47 732	42 592	-16%
19-23 évesek	80 334	63 173	62 179	61 303	58 441	-27%
Felnőtt korúak	1 080 272	1 033 260	987 292	945 583	904 875	-16%
18-64 évesek	835 289	777 014	715 171	674 109	645 212	-23%
64 évnél idősebbek	244 983	256 246	272 121	271 474	259 663	+6%
15-74 évesek	1 016 330	959 715	905 813	853 728	796 210	-22%
74 évnél idősebbek	102 362	111 696	119 227	127 031	140 041	+37%

Ökológiai jövőkép

- ▶ 2018 - 7,6 milliárd ember
- ▶ 1800-ig kb. 1 milliárd ember, + 1 milliárd 1930 (130 év), + 1 milliárd 1960 (30 év), + 1 milliárd 1974 (15 év), + 1 milliárd 1987 (13 év)
- ▶ ENSZ: 2050-re 9,8 milliárd, 2100-ra 11,2 milliárd ember
- ▶ Az édesvíz: 3%-a a Föld vízkészletének, ennek kb. 80%-a a sarki jégtakaróban található, így a valóban rendelkezésre álló édesvízkészlet a Föld teljes vízkészletének csupán 0,5 %-a
- ▶ 2016-ban az emberiség 1,6 Földnek megfelelő ökológiai kapacitást fogyasztott (azaz a jelenlegi fogyasztási szinten legfeljebb 4,7 milliárd ember élhetne bolygónk ökológiai határain belül)

Ökológiai jövőkép

- ▶ Az előrejelzések szerint 2030-ra 60%-al nő majd a világ szükséglete élelmiszerből, takarmányból és rostanyagból
- ▶ Az emberiség növekvő étvágya érinti az ivóvízigényt, a nyersanyagok, az energia, különösen a kőolaj iránti növekvő keresletet
- ▶ A növekvő világnépesség élelmiszer-ellátásának több 100 millió hektár újabb mezőgazdasági területre lenne szüksége a jelenlegi 1500 millió hektár mellé (természetes élőhelyek, ökoszisztémák felszámolása, erdőirtás stb.)

Paradigma-váltás?

- kulturális/történelmi/gazdasági gyökerű régiók
- valós szubszidiaritás
- életképes családpolitika
- reális ön- és helyzetkép (Ego - IQ)
- összefogás
- többletmunka - kisebbségi lét
- oktatás/nevelés valós reformja
 - stratégiai gondolkodás, tervezés
 - valós célok kitűzése - nemzeti minimum...

„Ne szomorítsátok népemet, hisz van baja úgyis elég. Inkább hitet és bizakodást adjatok neki, erőt, legalább egy hétre valót, tartson el a következő vasárnapig. Értessétek meg vele valahogy, hogy ez a mi helyzetünk, nem egy váróterem, nem egy átmenet vagy egy ideiglenes állapot és nem is rendkívüli: ez egyszerűen a mi egyetlen földi életünk, amelynél jobbat is el lehet képzelni, de sokkal rosszabbat is. Olyan, amilyen az emberélet szokott lenni.” (Szilágyi N. Sándor)

Köszönöm a figyelmet!

KLÁRIK ATTILA
LAM Alapítvány

527105 - Illyefalva
Fő u. 222 sz. Kovászna megye, Románia
WEB: www.lamilieni.ro
e-mail: office@lamilieni.ro
tel.: +40 267 347657
fax: +40 267 351874
GSM: +40 731 375468